

Zorgvernieuwing PGB-experiment van start

- Eenvoudig aangepast
- Zet je in beweging!
- Leer ons kennen

Eenvoudig aangepast

Wegwijs raken in hulpmiddelenland is niet gemakkelijk. De informatiemap *Eenvoudig aangepast* geeft veel interessante informatie over eenvoudige communicatiehulpmiddelen en computeraanpassingen voor kinderen en volwassenen met een beperking. De map is een initiatief van het adviescentrum Modem in Wilrijk, met de steun van Cera.

De map bevat meer dan 125 fiches die nuttig zijn voor hulpverleners, ouders en gebruikers die hun weg willen vinden in het soms onoverzichtelijke aanbod aan hulpmiddelen. In de map staan zaken die iedereen onmiddellijk kan toepassen, zonder opleiding of uitgebreide handleidingen.

Het hoofdstuk communicatie geeft praktische tips om zelf een communicatiehulpmiddel te maken, zoals een losbladige map, een losse kaart of een boek. De lezer krijgt tips over hoe het hulpmiddel eruit moet zien, maar ook hoe het moet worden opgebouwd, welk materiaal u het best kiest en welke pictogrammen u kunt gebruiken. Hier leest u ook meer over betalende pictogrammedatabanken als PCS, Visitaal, Beta en Bliss, én over gratis databanken als Sclera en Imagine Symbols.

Deel 2 bespreekt laagtechnologische kant-en-klare producten, met onder meer afgewerkte communicatiemappen zoals het Taalzakboek en een overzicht van eenvoudige, technische toestellen. Hier staan klassiekers als BIGmack beschreven naast minder bekende spelers als de B.A.bar, samen met een aantal teksttoestellen. Het hoofdstuk bespreekt ook een paar eenvoudige gsm's.

Het hoofdstuk computer bespreekt onder meer alternatieve muizen en toetsenborden. Hier zijn ook voorbeelden te vinden van aangepaste computerspelletjes voor kinderen en volwassenen met beperkingen.

Het hoofdstuk lezen & schrijven, ten slotte, geeft een reeks voorleesstemmen die helpen bij het lezen van teksten op de computer, en toont aanpassingen om sneller en correcter te kunnen schrijven.

De map kost € 15, verzending inbegrepen (€ 23 in Nederland).

Bestellen via:

Modem

Doornstraat 331

2610 Wilrijk

☎ 03 820 63 50

☎ 03 828 69 64

✉ modem@vzwkinsbergen.be

🌐 www.modemadvies.be

Zet je

Lieve Blancquaert, meter van het Cera-project *Zet je in beweging*. Peter is Marc Herremans.

Doofblindheid aan den lijve ervaren

in beweging

Onder het Motto *Zet je in beweging* gaat de vereniging Cera op zoek naar bewegingskansen voor mensen met een handicap. Zij hebben immers niet altijd genoeg mogelijkheden om te sporten of te bewegen, en soms vinden ze ook de weg naar de bestaande initiatieven niet.

Hebt u een goed idee om mensen met een handicap te laten bewegen? Dan maakt u kans op 5000 euro steun! De volgende projecten komen in aanmerking.

- Projecten die concrete mogelijkheden scheppen voor mensen met een handicap om te bewegen of te sporten. Van zondagswandeling over fitness tot rolstoelhockey. Zolang de doelgroep maar beweegt en ervan geniet. Het mag gaan om nieuwe projecten, maar ook om bestaande initiatieven die worden opengetrokken naar een bredere doelgroep (met begeleiding en opvang voor de nieuwkomers).

- Projecten die mensen met een handicap aanzetten tot bewegen of sporten (sensibilisatie) of die hun de weg wijzen naar bestaande voorzieningen of initiatieven.

5000 euro

Een jury bepaalt welke projecten in aanmerking komen en hoeveel steun ze krijgen, met een maximum van 5000 euro. Criteria zijn onder meer:

- de mate waarin het project effectief uitgaat van of ingediend wordt door mensen met een handicap of hun omgeving,
- de effectiviteit van het project: de mate waarin mensen met een handicap met beperkte middelen of ingrepen effectief tot bewegen worden aangezet,
- het vernieuwende karakter van het project: biedt het mogelijkheden buiten de bestaande klassieke *hokjes*, structuren en voorzieningen?

Het project mag niet tot doel hebben om winst te maken en moet minstens twee

jaar lopen. Het mag niet gaan om de loutere voortzetting van een bestaand initiatief. De projecten moeten vóór 20 december 2008 worden ingediend.

Meer info en inschrijvingen:

www.cerabeweegt.be

cera_nat@cera.be

Cera?

Cera is een coöperatie die bouwt aan maatschappelijke projecten op regionaal, nationaal en internationaal niveau. De domeinen waarin Cera investeert zijn: armoede en sociale uitsluiting, Cera Expertisecentrum Ondernemen, kunst en cultuur, land- en tuinbouw en platteland, medisch-sociaal, lokale onderwijsinitiatieven en solidair bankieren, en verzekeren in ontwikkelingslanden.

Wie geen handicap heeft, kan zich moeilijk de vele struikelblokken voorstellen die ermee gepaard gaan. De vzw Mentor geeft iedereen alvast de kans om aan den lijve te ondervinden hoe een doofblinde persoon door het leven gaat.

Van 7 tot 11 oktober staat in het Poortgebouw V-Tex in Kortrijk een doofblindenparcours opgesteld. Geblinddoekt en met een hoofdtelefoon op, gaat u op stap in een woonomgeving. U bent volledig aangewezen

op uw tast-, smaak- en reukzintuig. Wees gerust: er gaat een heel nieuwe wereld voor u open!

Het doofblindenparcours is opgesteld in het Poortgebouw V-Tex:

Pieter De Conincklaan 23a, 8500 Kortrijk

Wegens het onverwacht grote succes met schoolbezoeken tijdens de week, kan het grote publiek alleen nog deelnemen op zaterdag 11 oktober, van 10 tot 12 en van 13.30 tot 17 u. Deelnemen is gratis.

(Snel) inschrijven en info:

vzw Mentor

☎ 056 26 44 34

✉ mentor@mentorkortrijk.be

🌐 www.mentorkortrijk.be

PGB

De afkorting PGB staat voor *persoonsgebonden budget*. Dat begrip wordt in het oprichtingsdecreet van het VAPH van 7 mei 2004 omschreven als het budget dat het agentschap aan de persoon met een handicap of zijn wettelijke vertegenwoordiger toekent voor de gehele of gedeeltelijke tenlasteneming van de kosten van de ondersteuning en de organisatie ervan. Tot vandaag werd echter nog geen uitvoering gegeven aan de bepalingen terzake.

Experiment

Binnen het uitbreidingsbeleid-2008 werd 4 miljoen euro uitgetrokken om vanaf september dit jaar een experiment PGB op te zetten. Dat experiment zal een doorlooptijd kennen van 2 jaar en wetenschappelijk worden ondersteund. Het is de bedoeling dat 200 personen met een handicap in de stedelijke regio Antwerpen en de meer landelijke

Andere initiatieven inzake zorgvernieuwing

Het experiment PGB is lang niet het enige project om de mogelijkheden van de persoon met een handicap te optimaliseren met het oog op een kwaliteitsvol leven, meer zelfbeschikking, participatie aan en toegang tot de samenleving. Een overzicht.

Zorggradatie. Het doel van het project Zorggradatie is een eerlijker en eenvoudiger financiering van de zorg in natura, door de personeelsomkadering beter te koppelen aan de ondersteuningsbehoeften van de persoon met een handicap.

De uitgangspunten en methodieken die in het project werden uitgewerkt, zullen worden gebruikt bij het nadere onderzoek naar een stelsel van persoonsgebonden financiering. Zo zal het PGB-experiment het nieuwe inschalingsinstrument uittesten dat de zorgzwaarte van een persoon met een handicap bepaalt. Het VAPH heeft dat instrument ontwikkeld in samenwerking met experts uit het werkveld op basis van de inschaling van een 17.000-tal cliënten in de

regio Halle-Vilvoorde een zorgbudget krijgen waarmee ze:

- ofwel zorg kunnen inkopen bij voorzieningen,
- ofwel zelf assistenten kunnen aanwerven,
- of een combinatie van beide.

Vooraleer een zorgbudget kan worden bepaald en toegewezen, zullen de deelnemers eerst een voortraject moeten doorlopen. De eerste fase in dat voortraject is een fase van zorgvraagverduidelijking die resulteert in een concreet ondersteuningsplan voor de persoon met een handicap. In dat plan wordt de zelfzorg, de mantelzorg en de reguliere welzijnszorg maximaal gemobiliseerd alvorens door het VAPH gesubsidieerde ondersteuning

door assistenten en/of voorzieningen wordt aangevraagd. Na inschaling wordt het zorgbudget bepaald op basis van het concrete ondersteuningsplan.

Omslag

Het experiment wil een paradigma-omslag in de samenleving bereiken op drie vlakken:

- de bestaanskwaliteit van personen met een handicap verhogen,
- de maatschappelijke participatie van personen met een handicap verhogen,
- een kostenefficiënter en kosteneffectiever zorgdesign van de toekomst verkrijgen, zodat meer personen met een handicap worden bereikt en de wachtlijsten kunnen worden gereduceerd.

Uit het experiment PGB zal blijken:

- of de paradigma-omslag lukt,
- wat de maatschappelijke effecten zijn,
- hoe personen met een handicap en hun ondersteuners met het PGB omgaan en hoe ze zich organiseren.

Op die manier zal het beleid kunnen concluderen hoe het PGB kan worden veralgemeend.

Het experiment PGB wordt wetenschappelijk begeleid door professor Breda van de Universiteit Antwerpen. De 200 deelnemers zijn volwassen personen met een fysieke en/of verstandelijke handicap, die al langer dan drie jaar op de wachtlijst staan of een PAB-vraag hebben ouder dan drie jaar.

voorzieningen. Ook de budgetdefiniëring, uitgedrukt in equivalente personeelseffectieven, wordt in het experiment PGB uitgetest.

Convenanten. Convenanten werden in het leven geroepen:

- om (semi-)residentiële zorgvormen naar ambulante begeleidingen om te zetten,
- voor overbruggingszorg in afwachting van de realisatie van infrastructuraanpassingen,
- sedert 2008 ook in functie van de opvang van knelpuntdossiers.

Ze bestaan uit een enveloppe die de voorziening krijgt om daarmee ondersteuning te bieden op een andere wijze dan wat ze (zal) geven als de 'reguliere' plaats is gecreëerd. Deze regelingen

werden uitgedacht om de wachtlijsten vlugger weg te werken en ervoor te zorgen dat aan dringende noden kon worden tegemoetgekomen.

Het wetenschappelijk onderzoek naar de praktijk van de convenanten moet de zorgvernieuwend elementen ervan in kaart brengen. Die elementen zijn onder meer de grotere aansturingsmogelijkheden van de persoon met een handicap bij de organisatie van de ondersteuning en de creatie van nieuwe ondersteuningsmogelijkheden.

Geïntegreerde woonvormen. Ook de geïntegreerde woonprojecten kunnen fungeren als motor voor zorgvernieuwing op korte termijn. Plaatsen in bezigheids- en nursingtehuizen worden omgezet naar geïntegreerd en/

of beschermd wonen. Tegelijk wordt de doelgroep verruimd naar gerechtigden bezigheid en nursing en wordt ook een aangepaste personeelsomkadering gerealiseerd. Er zal worden onderzocht of het nieuwe inschalingsinstrument dat de studie Zorggradatie heeft ontwikkeld, in de toekomst ook hier kan worden ingezet.

In alle zorgvernieuwingprojecten wordt gestreefd naar een gedereguleerd kader voor de voorzieningen die door het VAPH worden gesubsidieerd. Zo kunnen de voorzieningen op een meer flexibele manier inspelen op de vragen van personen met een handicap, zonder het recht van de persoon met een handicap op een betaalbare en kwaliteitsvolle ondersteuning in het gedrang te brengen.

Rijschool voor rolstoelen

Als je met de wagen wilt leren rijden, heb je rij-scholen genoeg. Maar met de rolwag – dat is een ander paar mouwen. Hier en daar is er een mobiel rolstoelparcours te huur (onder meer bij VFG, zie de adresgegevens bij het artikel hier-naast). Vanaf nu is er in Maasmechelen ook een vast parcours beschikbaar: het eerste van zijn soort in Vlaanderen.

Anders bewegen

Traumapatiënten moeten van de ene op de andere dag anders leren bewegen met een rolstoel. Wat met smalle doorgangen of met opgebroken of te hoge stoepen? Wat doe je met een te steile helling? Het lijkt allemaal eenvoudig, maar dat is het niet.

Op de terreinen van vzw Mané in Opgrimbie (Maasmechelen) kunnen rolstoelers, mensen die moeilijk kunnen stappen en mensen met een

visuele beperking vanaf nu volop oefenen. Ook gewone weggebruikers kunnen zo ervaren wat het betekent om in een rolstoel te zitten.

Mobiel

Naast het hindernissenparcours ligt een wandelpad dat door iedereen gebruikt kan worden. Het parcours biedt dus de mogelijkheid om oefensituaties (vooral verkeerssituaties) te selecteren. Het trainingsparcours creëert een veilige en realistische oefen- en trainingssituatie met hindernissen en voorbeeldsituaties uit het dagelijks leven.

Naast het parcours op eigen terrein heeft Mané ook een mobiel parcours dat kan worden gehuurd én een route door Maasmechelen zelf, voor iets ervarener gebruikers.

Meer info:

Mané
Schoolstraat 32
3630 Maasmechelen
☎ 089 51 89 90
☎ 089 51 89 99
💻 www.mane.be

TeleTolk nu ook op zaterdag

De dienst TeleTolk is sinds kort ook op zaterdag beschikbaar. Zo kunnen doven en slechthorenden ook in het weekend met horenden communiceren via een teksttelefoon of computer.

De opzet van TeleTolk is eenvoudig: omdat doven de gewone telefoon niet kunnen gebruiken, sturen ze een schriftelijke boodschap naar een tussenpersoon. Die belt de horende dan op, geeft de boodschap door en speelt het antwoord weer terug naar de dove persoon. Doven en slechthorenden kunnen het systeem bijvoorbeeld gebruiken om hun werkgever te verwittigen als ze in de file zitten, of om een afspraak te maken met hun huisarts. Momenteel krijgt TeleTolk gemiddeld 550 oproepen per maand.

TeleTolk is elke weekdag bereikbaar van 9 tot 19 uur en vanaf nu ook op zaterdag, van 10 tot 18 u.

Meer info:

💻 www.teletolk.be
✉ info@teletolk.be

Cursus Vlaamse gebarentaal

De Vlaamse Gebarentaal (VGT), de taal van ongeveer 5000 dove Vlamingen, is sinds 26 april 2006 ook een officieel erkende taal. De vormingsdienst Fevlado-Diversus organiseert op heel wat plaatsen in Vlaanderen een kennismakingscursus Vlaamse gebarentaal voor alle belangstellenden.

De cursus omvat oefeningen om de visuele, motorische en expressieve vaardigheden te ontwikkelen die nodig zijn om de Vlaamse Gebarentaal aan te leren. Aan de hand van specifieke thema's leren de cursisten een basislexicon en enkele belangrijke grammaticale regels voor de dagelijkse communicatie.

De cursus bestaat uit 20 lessen van 2 uren.

Meer info:

vzw Fevlado-Diversus
Coupure Rechts 314
9000 Gent

☎ 09 228 59 79
☎ 09 329 07 47
✉ gebarentaalcursus@fevlado.be
💻 www.fevlado.be

Leer ons kennen

Wie informatie nodig heeft over het VAPH, kan zich natuurlijk rechtstreeks tot een van de VAPH-afdelingen wenden (zie adressenlijst hieronder). VFG, voluit Vereniging voor Personen met een Handicap, maakt het u nóg gemakkelijker. Binnenkort start VFG met een uitgebreide informatiecampagne *Wegwijs in het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap*.

VFG licht tijdens de grootschalige informatiecampagne de werking van het VAPH gedetailleerd toe. Wie kan zich tot het Vlaams Agentschap wenden? Hoe ziet de inschrijvingsprocedure eruit? Wat kan worden aangevraagd? Hoe wordt een aanvraag behandeld? Wat als iemand het niet eens is met een beslissing? Enzovoort.

Tegelijkertijd grijpt VFG de infocampagne aan om stil te staan bij een aantal belangrijke nieuwe ontwikkelingen en tendensen binnen het Vlaams Agentschap. Zo zal dieper worden ingegaan op het begrip zorggradatie, het nieuwe systeem van zorgtoewijzing en het Persoonsgebonden Budget (zie ook p. 4 van dit Handblad). De infosessies worden georganiseerd in nauwe samen-

werking met het VAPH zelf en met de CAW's van de Socialistische Mutualiteiten.

De infocampagne loopt vanaf 15 oktober 2008 op meer dan 20 locaties, verspreid over heel Vlaanderen. Deelnemen is gratis. Wie aanwezig is, ontvangt een brochure waarin alle nuttige informatie over het Vlaams Agentschap op een bevattelijke en overzichtelijke manier wordt gebundeld.

Inschrijven is verplicht.

Voor meer info over de precieze data en inschrijvingen:

VFG
Sint-Jansstraat 32-38
1000 Brussel
☎ 02 515 02 61
☎ 02 511 50 76
✉ info@vfg.be
🌐 www.vfg.be

Vraagje voor het VAPH?

🌐 www.vaph.be

PAB

☎ 0800 97 907 (gratis)
✉ pab@vaph.be

Provinciale Afdelingen

(voor vragen over uw persoonlijk dossier)

Prov. Afd. Antwerpen

Potvlietlaan 5, 2600 Berchem
☎ 03 270 34 40
☎ 03 270 34 41
✉ antwerpen@vaph.be

Prov. Afd. Vlaams-Brabant

Brouwersstraat 3, 3000 Leuven
☎ 016 31 12 11
☎ 016 31 12 29
✉ leuven@vaph.be

Prov. Afd. Limburg

Ilgatlaan 7, 3500 Hasselt
☎ 011 27 43 54
☎ 011 28 51 09

✉ hasselt@vaph.be

Prov. Afd. Oost-Vlaanderen

Kortrijksesteenweg 788, 9000 Gent
☎ 09 269 23 11
☎ 09 269 23 39
✉ gent@vaph.be

Prov. Afd. West-Vlaanderen

Magdalenestraat 20, 8200 Brugge
☎ 050 40 67 11
☎ 050 39 36 80
✉ brugge@vaph.be

Antennepunt Brussel

Sterrenkundelaan 30 – lokaal 004
1210 Brussel
☎ 02 225 84 62
☎ 02 225 84 05
✉ brussel@vaph.be
Open op maandag en woensdag van 9.15 tot 12.15 u. en van 14 tot 16 u.
(in juli en augustus alleen op woensdag)

Communicatiedienst

(voor algemene vragen)
Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel
☎ 02 225 85 97
☎ 02 225 84 05
✉ informatie@vaph.be

Centrale Registratie Zorgvragen

Antwerpen

Coördinatiepunt Handicap
Provincie Antwerpen
Boomgaardstraat 22 bus 100, 2600 Berchem
☎ 03 240 61 78
☎ 03 240 61 62
✉ greet.smeyers@welzijn.provant.be

Limburg

Coördinatiepunt Handicap
Provincie Limburg
Universiteitslaan 1, 3500 Hasselt
☎ 011 23 72 18
☎ 011 23 82 80
✉ coördinatiepunthandicap@limburg.be

Oost-Vlaanderen

Coördinatiepunt Handicap
Provincie Oost-Vlaanderen
Provinciaal administratief centrum
W. Wilsonplein 2, 9000 Gent
☎ 09 267 75 28
☎ 09 267 75 99
✉ leen.de.caluwe@oost-vlaanderen.be

Vlaams-Brabant

Coördinatiepunt Handicap
Provincie Vlaams-Brabant

Provincieplein 1, 3000 Leuven

☎ 016 26 73 06
☎ 016 26 73 01
✉ handicap@vlaamsbrabant.be

West-Vlaanderen

Coördinatiepunt Handicap
Provincie West-Vlaanderen
Hoefijzerlaan 38, 8000 Brugge
☎ 050 34 98 63
☎ 050 34 98 72
✉ rog@west-vlaanderen.be

Brussels Aanmeldingspunt voor Personen met een Handicap (BRAP)

(voor vragen rond handicap in Brussel)
Naaldstraat 23, 1070 Brussel
☎ 02 505 60 95
☎ 02 523 96 09
✉ brap@vzwcad.be
🌐 www.brap.be

Kennis- en Ondersteuningscentrum (KOC)

Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel
☎ 02 225 86 61
☎ 02 225 84 05
✉ koc@vaph.be
🌐 www.koc.be

‘We zijn vertrokken’

Persoonlijke toekomstplanning in de praktijk

Sinds hij op zijn achttiende een ongeval had, heeft Gert Pauwels (31) een niet-aangeboren hersenletsel. Sinds kort gebruikt hij de methodiek Persoonlijke toekomstplanning.

Een NAH'er valt nogal eens tussen twee stoelen, zegt Gert. 'Vaak wordt NAH verward met een mentale handicap. Maar ik heb geen verstandelijke handicap. Ik heb wel moeite met spreken en geheugenstoornissen, maar voor de rest... Ik rijd zelfs met de auto.'

Betutteling en geknuffel zijn aan Gert dus niet besteed. 'Ik heb altijd al zoveel mogelijk het normale leven willen benaderen dat ik zonder ongeval zou hebben gehad.' Werken bleek te hoog gegrepen, maar hij gaat wel naar dagcentrum Eindelijk, een van de twee dagcentra voor NAH'ers die Vlaanderen 'rijk' is.

Isolement

'Overdag is alles dus OK', zegt zijn moeder, Jeanine Annaert. 'Maar dan komt de vrije tijd. En daar staat Gert er alleen voor. Zijn vroegere sociaal netwerk is verdampt. En ja, hij kan met zijn auto overal naartoe. Maar wel altijd alleen.'

Uit het isolement breken is niet zo eenvoudig, zo is de voorbije jaren gebleken. 'We hebben alles geprobeerd. Maar uiteindelijk stonden we echt voor een afgrond: op eigen kracht konden we niet meer verder.'

Positieve resultaten

Toen Jeanine op een informatievergadering over Persoonlijke toekomstplanning hoorde, was ze vrij sceptisch. 'Het was ook een hele stap om samen met de facilitator uit te zoeken wie in de steungroep rond Gert zou kunnen worden opgenomen. Je wilt de mensen niet lastigvallen. Maar uiteindelijk hebben we toch een aantal mensen benaderd: burens, Gerts zus en haar schoonvader, twee aangetrouwde neven.'

Intussen heeft de steungroep vijf bijeenkomsten achter de rug. 'We zitten nog altijd in de eerste, verkennende fase. Maar toch zijn de positieve resultaten nu al zichtbaar. Een aangetrouwde neef heeft bijvoorbeeld voorgesteld om Gert af en toe mee te nemen op zijn motor – iets wat tevoren nooit bij hem opgekomen was. En vooral: ze leren hem beter kennen. De

mensen van de steungroep zijn nu de drempel over, en het valt te verwachten dat Gerts sociaal netwerk zo gemakkelijker zal worden uitgebreid.'

Geen utopie

'Hoe het nu verder zal gaan, weten we niet. Maar het is een gezellige groep. En we hebben nu ook het gevoel dat er resultaten kunnen komen, dat het geen utopie is om Gert uit zijn isolement te halen.' Of, zoals Gert het zelf zegt: 'We weten niet waar we uitkomen, maar we zijn in elk geval vertrokken.'

Persoonlijke toekomstplanning

Persoonlijke Toekomstplanning helpt mensen met een handicap om hun leven in eigen handen te nemen. Dat gebeurt via een steungroep, begeleid door een facilitator, die geregeld samenkomt om te luisteren naar de persoon met een handicap, hem te helpen om zijn wensen te verwoorden en mee te denken over mogelijke oplossingen.

Handblad is een driemaandelijkse serviceblad van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Verantwoordelijke uitgever: Laurent Bursens, Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel. Huisstijl: CIBE. Redactie en realisatie: Jansen & Janssen - www.jaja.be.

Volgend nummer: 15 december 2008.